

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

(1) ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	Φιλοσοφική		
ΤΜΗΜΑ	Ιστορίας και Αρχαιολογίας		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Προπτυχιακό		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΕΠΙ 152	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Δ΄
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Εισαγωγή στην Επιγραφική		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ <i>σε περίπτωση που οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται σε διακριτά μέρη του μαθήματος π.χ. Διαλέξεις, Εργαστηριακές Ασκήσεις κ.λπ. Αν οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται ενιαία για το σύνολο του μαθήματος αναγράψτε τις εβδομαδιαίες ώρες διδασκαλίας και το σύνολο των πιστωτικών μονάδων</i>	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
	3	5	
<i>Προσθέστε σειρές αν χρειαστεί. Η οργάνωση διδασκαλίας και οι διδακτικές μέθοδοι που χρησιμοποιούνται περιγράφονται αναλυτικά στο (δ).</i>			
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ <i>γενικού υποβάθρου, ειδικού υποβάθρου, ειδίκευσης γενικών γνώσεων, ανάπτυξης δεξιοτήτων</i>	Μάθημα γενικού υποβάθρου		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	Όχι		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική. Για φοιτητές του προγράμματος ανταλλαγών Erasmus+ κατά περίπτωση εξετάσεις στην Αγγλική ή Γαλλική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι, με δυνατότητα επικουρικής σεμιναριακής διδασκαλίας στην Αγγλική και στη Γαλλική		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	-		

(2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα

Περιγράφονται τα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος οι συγκεκριμένες γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες καταλλήλου επιπέδου που θα αποκτήσουν οι φοιτητές μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος.

Συμβουλευτείτε το Παράρτημα Α

- Περιγραφή του Επιπέδου των Μαθησιακών Αποτελεσμάτων για κάθε ένα κύκλο σπουδών σύμφωνα με το Πλαίσιο Προσόντων του Ευρωπαϊκού Χώρου Ανώτατης

Εκπαίδευση

- Περιγραφικοί Δείκτες Επιπέδων 6, 7 & 8 του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων Διά Βίου Μάθησης και το Παράρτημα Β
- Περιληπτικός Οδηγός συγγραφής Μαθησιακών Αποτελεσμάτων

Το μάθημα είναι μια γενική εισαγωγή στη μελέτη των αρχαίων ελληνικών επιγραφών και αποσκοπεί στην εξοικείωση των φοιτητών με το γνωστικό αντικείμενο της ελληνικής επιγραφικής. Οι φοιτητές αποκτούν γνώσεις σχετικά με την ιστορία της αρχαίας ελληνικής αλφαβητικής γραφής ως τους ρωμαϊκούς αυτοκρατορικούς χρόνους και μαθαίνουν να αναγνωρίζουν μέσα από αντιπροσωπευτικά παραδείγματα τις κυριότερες κατηγορίες αρχαίων ελληνικών επιγραφών. Παράλληλα ασκούνται στην μέθοδο μελέτης και ανάλυσης των πληροφοριών που διασώζουν οι επιγραφές και εξοικειώνονται με τον τρόπο έκδοσης και σχολιασμού τους, με την αναζήτηση της βιβλιογραφίας και με τη χρήση σχετικών ιστοσελίδων του διαδικτύου. Στο μάθημα δίδεται ιδιαίτερη έμφαση στη συμβολή των επιγραφών σε διάφορους κλάδους της αρχαιολογικής επιστήμης (φιλολογία, ιστορία, θρησκεία, αρχαιολογία, ιστορική γεωγραφία κλπ.). Στους φοιτητές προτείνονται προαιρετικές εργασίες με αντικείμενο τη μελέτη και ανάλυση του περιεχομένου μιας επιγραφής.

Γενικές Ικανότητες

Λαμβάνοντας υπόψη τις γενικές ικανότητες που πρέπει να έχει αποκτήσει ο πτυχιούχος (όπως αυτές αναγράφονται στο Παράρτημα Διπλώματος και παρατίθενται ακολούθως) σε ποια / ποιες από αυτές αποσκοπεί το μάθημα;

Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών	Σχεδιασμός και διαχείριση έργων
Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις	Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα
Λήψη αποφάσεων	Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον
Αυτόνομη εργασία	Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου
Ομαδική εργασία	Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής
Εργασία σε διεθνές περιβάλλον	Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης
Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον	.....
Παράγωγή νέων ερευνητικών ιδεών	Άλλες...
	.....

Ανάπτυξη της ικανότητας αξιοποίησης των αρχαίων ελληνικών επιγραφών ως ιστορικών πηγών, προαγωγή της ιστορικής σκέψης, ανάπτυξη της ικανότητας αναζήτησης, κριτικής προσέγγισης, ανάλυσης και σύνθεσης δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση βιβλιογραφίας που εμβαθύνει σε διάφορα θέματα καθώς και νέων τεχνολογιών που προάγουν την καλύτερη κατανόηση και μελέτη της ελληνικής και ρωμαϊκής αρχαιότητας.

(3) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Γενική επισκόπηση της ελληνικής επιγραφικής και προσδιορισμός του αντικειμένου και των χρονικών και γεωγραφικών ορίων που καλύπτει, ανασκόπηση της ιστορίας της γραφής στον αρχαίο ελληνικό κόσμο με συνοπτική παρουσίαση των αρχαιότερων προ-αλφαβητικών συστημάτων γραφής και των σταδίων εξέλιξης της αρχαίας ελληνικής αλφαβητικής γραφής από τις απαρχές ως την ρωμαϊκή αυτοκρατορική εποχή, παρουσίαση των κυριότερων κατηγοριών αρχαίων ελληνικών επιγραφών με εξέταση αντιπροσωπευτικών παραδειγμάτων, ανάλυση επιγραφών που αναδεικνύουν την σημασία

τους για την πολιτική, κοινωνική και οικονομική ιστορία (διεθνής βίος, νομοθεσία, θεσμοί πολιτικής και κοινωνικής οργάνωσης κλπ.), την θρησκεία (λατρείες, θρησκευτικές παραδόσεις και δοξασίες, κανονισμοί λειτουργίας ιερών, κατηγορίες αναθημάτων κλπ.), την φιλολογία (γραφή, γλώσσα, λογοτεχνία κλπ.) και διάφορους άλλους τομείς της επιστήμης της αρχαιότητας, παρουσίαση του τρόπου μελέτης, σχολιασμού και έκδοσης των επιγραφών, άσκηση στη μέθοδο καταγραφής των επιγραφών και στην κριτική προσέγγιση και ερμηνεία της επιγραφικής μαρτυρίας ως προϊόντος ενός συγκεκριμένου ιστορικού και γεωγραφικού περιβάλλοντος.

(4) ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

<p>ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ Πρόσωπο με πρόσωπο, Εξ αποστάσεως εκπαίδευση κ.λπ.</p>	<p>Παράδοση πρόσωπο με πρόσωπο στην αίθουσα διδασκαλίας</p>	
<p>ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία, στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση, στην Επικοινωνία με τους φοιτητές</p>	<p>Διδασκαλία με χρήση προγράμματος παρουσίασης PowerPoint και με προβολή ιστοσελίδων ελληνικών και διεθνών εκπαιδευτικών και ερευνητικών ιδρυμάτων. Επικοινωνία με τους φοιτητές μέσω e-mail.</p>	
<p>ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ Περιγράφονται αναλυτικά ο τρόπος και μέθοδοι διδασκαλίας. Διαλέξεις, Σεμινάρια, Εργαστηριακή Άσκηση, Άσκηση Πεδίου, Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας, Φροντιστήριο, Πρακτική (Τοποθέτηση), Κλινική Άσκηση, Καλλιτεχνικό Εργαστήριο, Διαδραστική διδασκαλία, Εκπαιδευτικές επισκέψεις, Εκπόνηση μελέτης (project), Συγγραφή εργασίας / εργασιών, Καλλιτεχνική δημιουργία, κ.λπ.</p> <p>Αναγράφονται οι ώρες μελέτης του φοιτητή για κάθε μαθησιακή δραστηριότητα καθώς και οι ώρες μη καθοδηγούμενης μελέτης σύμφωνα με τις αρχές του ECTS</p>	<p>Δραστηριότητα</p>	<p>Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου</p>
	<p>Αυτόνομη μελέτη</p>	<p>110 ώρες</p>
	<p>Προετοιμασία πηγών</p>	<p>15 ώρες</p>
	<p>Σύνολο Μαθήματος</p>	<p>125 ώρες</p>
<p>ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ Περιγραφή της διαδικασίας αξιολόγησης</p> <p>Γλώσσα Αξιολόγησης, Μέθοδοι αξιολόγησης, Διαμορφωτική ή Συμπερασματική, Δοκιμασία Πολλαπλής Επιλογής, Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης, Ερωτήσεις Ανάπτυξης Δοκιμίων, Επίλυση</p>	<p>Γλώσσα αξιολόγησης: Ελληνική. Για φοιτητές του προγράμματος ανταλλαγών Erasmus+ κατά περίπτωση εξετάσεις στην Αγγλική ή στη Γαλλική.</p> <p>Διαδικασία αξιολόγησης: Γραπτή εξέταση διάρκειας τριών (3) ωρών. Εξάριση αποτελούν οι περιπτώσεις φοιτητών με διαταραχές λόγου, για τους οποίους προβλέπεται προφορική εξέταση.</p> <p>Αξιολόγηση των γνώσεων και της εν γένει εκφραστικής ικανότητας του φοιτητή με:</p>	

<p>Προβλημάτων, Γραπτή Εργασία, Έκθεση / Αναφορά, Προφορική Εξέταση, Δημόσια Παρουσίαση, Εργαστηριακή Εργασία, Κλινική Εξέταση Ασθενούς, Καλλιτεχνική Ερμηνεία, Άλλη / Άλλες</p> <p>Αναφέρονται προσδιορισμένα αξιολόγησης και εάν και που είναι προσβάσιμα από τους φοιτητές.</p>	<p>Ερωτήσεις κατανόησης και σχολιασμού του περιεχομένου επιγραφικών κειμένων που παρουσιάζονται στα μαθήματα και Ερωτήσεις Ανάπτυξης Δοκιμών για σημαντικά θέματα που συζητώνται στα μαθήματα σχετικά με τη συμβολή των επιγραφών στη μελέτη της αρχαιότητας.</p> <p>Στην αξιολόγηση συνεκτιμώνται η ενεργός συμμετοχή του φοιτητή στα μαθήματα και η εκπόνηση γραπτής εργασίας.</p>
--	--

(5) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Κωδικός Βιβλίου στον Εύδοξο: 94644100. Μ. GUARDUCCI, *Η Ελληνική Επιγραφική. Από τις απαρχές ως την Ύστερη Ρωμαϊκή Αυτοκρατορική περίοδο* (μετάφραση: Κ. Κουρεμένος, εποπτεία/βιβλιογραφική ενημέρωση: Σ. Ανεζίρη, Χ. Κριτζάς, Κ. Μπουραζέλης), Αθήνα, 2008.

G. KLAFFENBACH, *Griechische Epigraphik*, Γοτίγγη 1966² (Ελληνική Επιγραφική, μετάφραση: Αθ. Αντωνίου, Αθήνα, 2003³).

A. G. WOODHEAD, *Η Μελέτη των Ελληνικών Επιγραφών* (μετάφραση: Ε. Κουρίνου – Φλ. Πίκουλα, επιμέλεια: Γ. Α. Πίκουλας), Αθήνα, 2009.

Μ. ΛΑΓΟΓΙΑΝΝΗ-ΓΕΩΡΓΑΚΑΡΑΚΟΥ – Κ. ΜΠΟΥΡΑΖΕΛΗΣ (εκδ.), *Έδοξεν τῆι βουλῆι καὶ τῶι δήμωι: Η αθηναϊκή δημοκρατία μιλάει με τις επιγραφές της*. Αθήνα, 2007.

A. WILHELM, *Εισαγωγικά περί ελληνικών επιγραφών*, Ελληνική Επιγραφική Εταιρεία 2005: (αναδημοσίευση του άρθρου στο *Δελτίον Ακαδημαϊκού ομίλου Φιλοσοφικής Σχολής Αθηνών*, έτος Α', αρ. 4-5, Απρίλιος-Μάιος 1926, σελ. 82-101).

Στ. ΚΟΥΜΑΝΟΥΔΗΣ – Α. Π. ΜΑΤΘΑΙΟΥ, *Αρχαίες ελληνικές επιγραφές. Κείμενο, μετάφραση, σχόλια*. Αθήνα, 1986.

M.N. TOD, *A Selection of Greek Historical Inscriptions*. τόμ. I-II, Οξφόρδη, 1933-1948.

R. MEIGGS & D. LEWIS, *A Selection of Greek Historical Inscriptions to the end of the Fifth Century B.C.* Οξφόρδη 1988².

P. RHODES & R. OSBORNE, *Greek Historical Inscriptions 404-323 B.C.* Οξφόρδη, 2003.

J. BODEL (εκδ.), *Epigraphic evidence. Ancient history from inscriptions*. Cambridge, 2001.

F. BÉRARD – D. FEISSEL – P. PETITMENGIN – M. SÈVE (εκδ.), *Guide de l'épigraphiste*. Παρίσι, Online Supplement 2015⁴.

B.H. MACLEAN, *An Introduction to Greek Epigraphy of the Hellenistic and Roman Periods from Alexander the Great down to the Reign of Constantine (323 B.C.-A.D. 337)*. Michigan, 2002.

Bulletin épigraphique, Revue des études grecques, 1888- .

Supplementum Epigraphicum Graecum, 1923- .

L'Année Épigraphique, 1888- .

A. E. COOLEY, *The Cambridge Manual of Latin Epigraphy*, 2012.